

Pháp lý cho khởi nghiệp (Startup)

TS. Nguyễn Hữu Hùng
Khoa công nghệ
hung.nh@vlu.edu.vn
Zalo: 0937930009
10/2020

VAN LANG UNIVERSITY

Faculty of Technology

Mục tiêu

Hiểu được một số vấn đề pháp lý trong quá trình thành lập doanh nghiệp để vận dụng vào việc thương mại hóa sản phẩm và quản trị rủi ro cho doanh nghiệp

Theo tài liệu huấn luyện „Nền tảng khởi nghiệp tinh gọn và xây dựng mô hình kinh doanh“, 10/2020, SMEQ tổ chức.

Luật sư Nguyễn Văn Doanh | Founder/CEO | LDC Group & StartupLaw LLC

VAN LANG UNIVERSITY

Faculty of Technology

Nội dung

- ✧ Rủi ro pháp lý và giải pháp
- ✧ Thỏa thuận đồng sáng lập (Co-found Agreement)
- ✧ Thành lập doanh nghiệp
- ✧ Tuân thủ pháp luật doanh nghiệp cơ bản
- ✧ Tài sản/Sở hữu trí tuệ

Theo tài liệu huấn luyện „Nền tảng khởi nghiệp tinh gọn và xây dựng mô hình kinh doanh“, 10/2020, SMEQ tổ chức.

Luật sư Nguyễn Văn Doanh | Founder/CEO | LDC Group & StartupLaw LLC

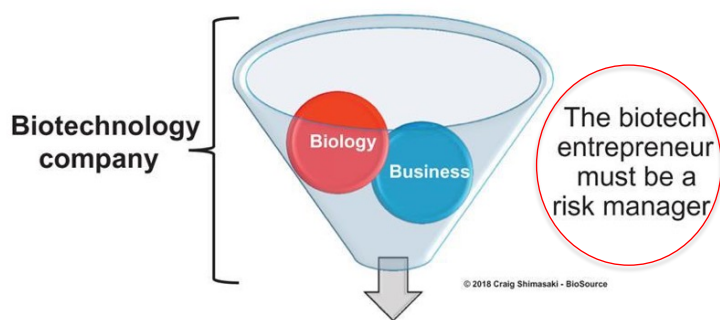
VAN LANG UNIVERSITY

Faculty of Technology

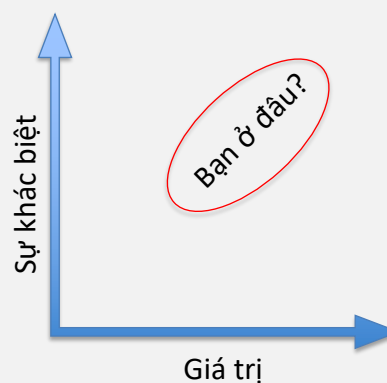
Nhắc lại kiến thức

What happens when you start a biotechnology company?

Biology + business = A business of uncertainty

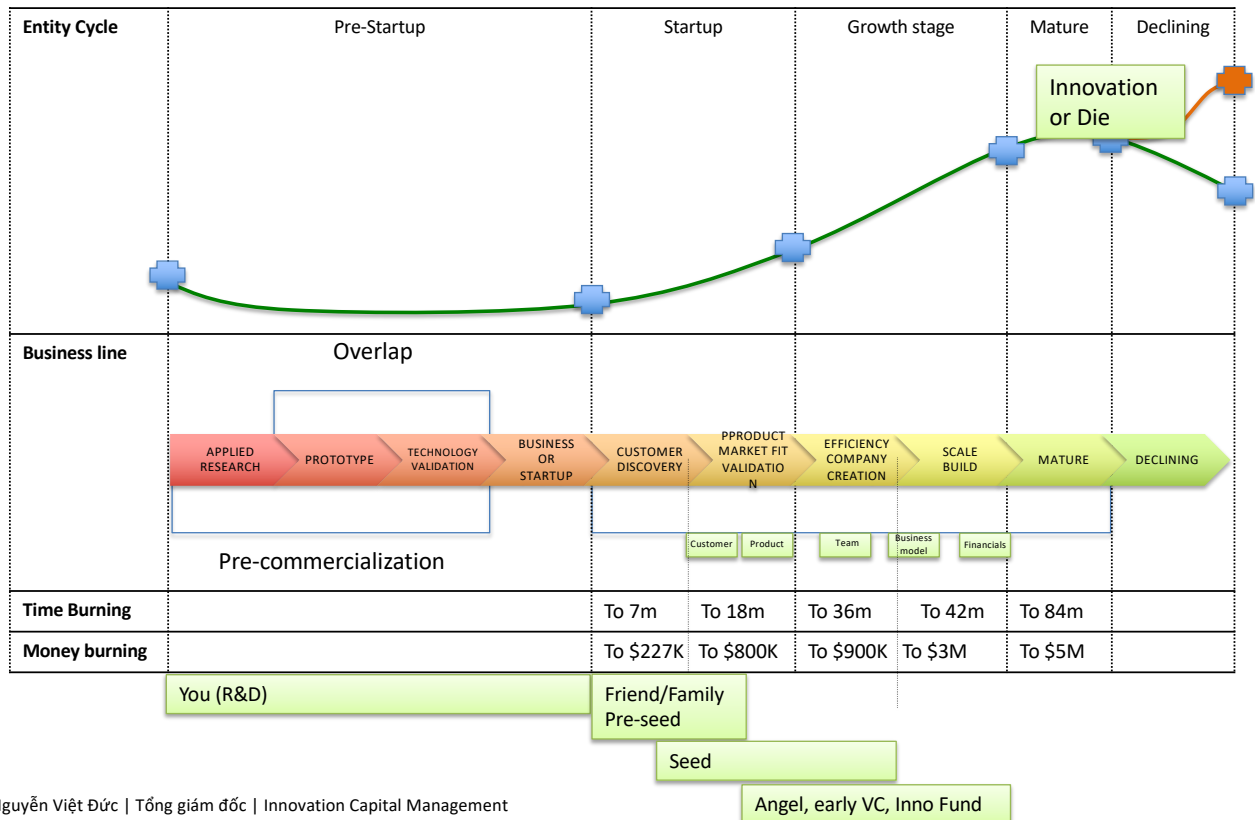
Khởi nghiệp – đổi mới – sáng tạo
(Thương mại hóa sản phẩm)

VAN LANG UNIVERSITY

Faculty of Technology

Hành trình Khởi nghiệp tổng quát

Nguyễn Việt Đức | Tổng giám đốc | Innovation Capital Management

Rủi ro pháp lý và giải pháp

Rủ ro khi sáng lập Khởi nghiệp

- ✧ Chọn sai đối tác/co-founder
- ✧ Không lập văn bản thỏa thuận đồng sáng lập (co-founder agreement)
- ✧ Không bao gồm các điều khoản/thỏa thuận/dữ liệu trong suốt hành trình khởi nghiệp
- ✧ Bất đồng và thất bại trong việc giải quyết bất đồng
- ✧ Cơ chế giám sát, cần bằng giá trị và duy trì động lực cống hiến (cần có Kỹ năng lãnh đạo - leadership skills)

Rủ ro pháp lý khi Khởi nghiệp – Tài sản trí tuệ

- ✧ Không đăng ký bảo hộ
- ✧ Đăng ký bảo hộ cho cá nhân thay vì công ty
- ✧ Không làm rõ văn bản phân định quyền sở hữu TSTT
- ✧ Không tra cứu khả năng bảo hộ (Logo, nhãn, tên gọi, công nghệ)
- ✧ Vi phạm/sao chép/trùng với tài sản đã được bảo hộ

Rủ ro pháp lý khi Khởi nghiệp – Gọi vốn

- ✧ Gặp nhà đầu tư „rởm“
- ✧ Không nắm quy trình pháp lý khi gọi vốn
- ✧ Ký kết các văn bản bất lợi cho Startup và Founder
- ✧ Thực hiện thủ tục đầu tư gặp trục trặc
- ✧ Vi phạm hợp đồng đầu tư/góp vốn/mua cổ phần

Rủ ro pháp lý khi Khởi nghiệp – Nhà đầu tư

- ✧ Không thực hiện nghĩa vụ với nhà đầu tư theo hợp đồng
- ✧ Bất đồng trong quản trị Startup
- ✧ Không đảm bảo quyền lợi cho nhà đầu tư
- ✧ Không nắm rõ và thực hiện quy trình quản trị theo Luật doanh nghiệp và Hợp đồng/thỏa thuận với nhà đầu tư

Rủi ro pháp lý khi Khởi nghiệp – Tuân thủ pháp luật

- ✧ Không thực hiện các thủ tục đăng ký kinh doanh/giấy phép
- ✧ Bị phạt & giảm giá trị Startup
- ✧ Không tuân thủ các quy định hằng ngày: lao động, BHXH, hợp đồng, quảng cáo

Rủi ro pháp lý khi Khởi nghiệp – Thuế

- ✧ Khai báo thuế trễ hạn
- ✧ Không lập hồ sơ kế toán – thuế
- ✧ Thuê kế toán thuế không đủ năng lực
- ✧ Áp dụng ưu đãi thuế sai
- ✧ Hồ sơ chứng từ sổ sách kế toán không chính xác

Phòng ngừa rủi ro pháp lý khi Khởi nghiệp

- ✧ Văn bản hóa các giao dịch
- ✧ Hình thành thói quen tham vấn chuyên gia, luật sư, cơ quan quản lý
- ✧ Trang bị kiến thức pháp lý khi kinh doanh

Thỏa thuận đồng sáng lập

Thỏa thuận đồng sáng lập

- ✧ Tại sao? (lời nói gió bay)
- ✧ Hiệu lực pháp lý?
- ✧ Ký khi nào?
- ✧ Ký với ai?
- ✧ Tìm co-founder như thế nào?

(Thẩm định chuyên sâu – Due diligene)

Điều khoản cơ bản

- 1. Bối cảnh (ý chí ban đầu của các bên tham gia)**
- Mô tả dự án
- Mô tả co-founder
- 4. Vai trò, trách nhiệm co-founder**
- Quy tắc đạo đức kinh doanh
- 6. Quyền sở hữu Startup**
- 7. Tỷ lệ và lộ trình sở hữu**
- Chuyển đổi khi lập công ty
- 9. Quyền biểu quyết**
- Quyền hưởng cổ tức
- Quyền ưu tiên mua trước/bán trước
- 12. Rút khỏi dự án trước thời hạn**
- 13. Tài sản trí tuệ**
- Bảo mật
- Chống cạnh tranh
- Chuyển đổi sang công ty
- 17. Co-founder không đạt KPI**
- Tuân thủ pháp luật
- Điều hành kinh doanh

Điều khoản cơ bản – Quản trị và điều hành

- 1. Kế hoạch/chiến lược**
- 2. Cơ chế ra quyết định**
3. Quản trị nhân sự
4. Bất đồng quan điểm
- 5. Quản trị tài chính**
6. Vi phạm và chế tài
7. Điều hành kinh doanh
- 8. Giám sát & Báo cáo**
9. Đánh giá hiệu quả

Thành lập doanh nghiệp

Thành lập công ty để làm gì?

- ✧ Trách nhiệm hữu hạn
- ✧ Đầu tư một „tài sản“
- ✧ Sử dụng các công cụ gọi vốn
- ✧ Tư cách pháp nhân/chuyển giao rủi ro (cho bảo hiểm, hợp đồng mà giá cả hàng hóa biến động lớn, rủi ro khác -> Quản trị rủi ro)
- ✧ Xuất hóa đơn
- ✧ Thương hiệu

Vấn đề cần quyết định khi lập công ty

- ✧ Loại hình công ty: TNHH | Cổ phần
- ✧ Tên công ty
- ✧ Trụ sở
- ✧ Vốn điều lệ - Cổ phần chào bán
- ✧ Ngành nghề kinh doanh
- ✧ Đại diện pháp luật
- ✧ Thành viên góp vốn/cổ đông

Quy trình thành lập công ty

- ✧ Hợp đồng sáng lập
- ✧ Chuẩn bị hồ sơ: Điều lệ - Hồ sơ khác
- ✧ Nộp hồ sơ
- ✧ Con dấu
- ✧ Hồ sơ thuế ban đầu
- ✧ Tài khoản ngân hàng – Chữ ký số - Đăng ký khai/nộp thuế online
- ✧ Hóa đơn
- ✧ Góp vốn & Chứng nhận góp vốn

Sau khi thành lập công ty

- ✧ Góp vốn & Chứng nhận góp vốn
- ✧ Lập danh sách cổ đông/tư cách cổ đông
- ✧ Thỏa thuận cổ đông
- ✧ Thay đổi đăng ký kinh doanh
- ✧ Quản lý công ty: con dấu, Giấy chứng nhận doanh nghiệp
- ✧ Quan hệ cổ đông: họp, biên bản họp, biểu quyết

Rủ ro vận hành doanh nghiệp

- ✧ Thiếu sót các thủ tục, giấy phép bắt buộc
 - ✧ Thực hiện sai các quy định
 - ✧ Vi phạm thuế/chứng từ
 - ✧ Tranh chấp với cổ động, đối tác, nhà đầu tư
 - ✧ Rủi ro thị trường
- => Giải pháp phòng ngừa rủi ro

Tuân thủ pháp luật doanh nghiệp

(Luật doanh nghiệp 2020, có hiệu lực từ 01/01/2021)

Tuân thủ pháp luật: THUẾ

✦ NỘP THUẾ

- Môn bài: 2-3 triệu/năm (miễn năm đầu tiên)
- Thu nhập doanh nghiệp: 20% lợi nhuận
- GTGT: 0 – 10%

✦ KHAI THUẾ

- GTGT: hàng quý
- TNCN: hàng quý
- Báo cáo tình hình sử dụng hoa đơn: hàng quý
- Quyết toán thuế năm/Báo cáo tài chính: hàng năm

Tuân thủ pháp luật: LAO ĐỘNG

- ✦ Ký hợp đồng lao động: Thử việc | Chính thức | Công tác viên
- ✦ Quản lý: nội quy, quy chế
- ✦ Kỷ luật & Sa thải: theo quy trình chặt chẽ
- ✦ Công đoàn: 2%
- ✦ BHXH-BHYT-BHTN: 32% = 21,5% NSDLĐ + 10,5% NLĐ
- ✦ TNCN: 10% - Biểu thuế lũy tiến

Bậc	Phần thu nhập tính thuế/tháng (triệu đồng)	Thuế suất (%)
1	Đến 5 triệu đồng	5
2	Trên 5 đến 10	10
3	Trên 10 đến 18	15
4	Trên 18 đến 32	20
5	Trên 32 đến 52	25
6	Trên 52 đến 80	30
7	Trên 80	35

Tuân thủ pháp luật: THƯƠNG MẠI

- ✧ Đáp ứng các điều kiện kinh doanh
- ✧ Quảng cáo: ngoài trời – Trong nhà => thông báo/xin phép
- ✧ Khuyến mại: giảm giá – tặng quà – May rủi/bốc thăm trúng thưởng => Đăng ký/thông báo
- ✧ Hợp đồng: Hình thức – Đăng ký hợp đồng mẫu

Go Online (1)

- ✧ Toàn bộ/một phần quy trình bán hàng trên internet
- ✧ Quy trình bán hàng gồm:
 - Quảng bá/tư vấn thông tin/marketing
 - Giao kết/kết nối chốt deal
 - Thanh toán
 - Giao nhận hàng hóa
 - Khuyến mại sau bán hàng/remarketing
- ✧ Phương tiện: Website/App, Fb, Zalo, Tiki, Lazada, ...

Go Online (2)

- ✧ Đăng ký kinh doanh
- ✧ Thủ tục với bộ công thương:
 - Thông báo website bán hàng của mình (phạt 20 - 40 tr)
 - Đăng ký dịch vụ TMĐT: Tiki, Lazada, chợ tốt, Batdongsan, ... (phạt 40 - 60 tr)
- ✧ Giấy phép khác: Mạng xã hội, thông tin điện tử
- ✧ Tuân thủ luật an ninh mạng: Hosting, bảo mật, chính sách bảo mật & sử dụng web/app, ...

Báo cáo định kỳ

- ✧ Báo cáo thuế quý/năm
- ✧ Báo cáo thống kê doanh nghiệp
- ✧ Báo cáo lao động định kỳ
- ✧ Báo cáo chuyên ngành: website bán hàng, TMĐT

Quan hệ với cơ quan nhà nước

- ✧ Thông tin liên hệ
- ✧ Duy trì quan hệ
- ✧ Thanh tra, kiểm tra
- ✧ Tìm kiếm sự hỗ trợ
- ✧ Tham gia phong trào, tập huấn

Hỗ trợ khởi nghiệp sáng tạo

- ✧ Miễn thuế sản xuất phần mềm
- ✧ Miễn giảm thuế Doanh nghiệp KHCN
- ✧ Miễn giảm, hỗ trợ theo luật hỗ trợ Doanh nghiệp vừa và nhỏ
- ✧ Chương trình hỗ trợ doanh nghiệp địa phương
- ✧ Chương trình hỗ trợ doanh nghiệp theo ngành

Tài sản trí tuệ & Bảo hộ thương hiệu

VAN LANG UNIVERSITY

Faculty of Technology

Nội dung

- ✧ Tài sản trí tuệ là gì?
- ✧ Thương hiệu/nhãn hiệu là gì?
- ✧ Lưu ý khi đặt tên thương hiệu?
- ✧ Khả năng bảo hộ?
- ✧ Nên đăng ký khi nào? Bao lâu? Trình tự? Chi phí?
- ✧ Tự đăng ký hay thuê? Tranh chấp?

VAN LANG UNIVERSITY

Faculty of Technology

Tài sản trí tuệ là gì?

- ✧ Sản phẩm của hoạt động sáng tạo & đổi mới
- ✧ Vô hình
- ✧ Có giá trị/khả năng sinh lợi
- ✧ Quyền: Sở hữu – sử dụng – định đoạt
- ✧ Xác lập quyền: đăng ký + tự động (không cần đăng ký)

Tra cứu dữ liệu tài sản trí tuệ

<http://digipat.noip.gov.vn/default.aspx?index=3>

The screenshot shows the search interface of the Vietnam DigiPat website. At the top left is the logo for 'noip vietnam'. To its right is the text 'CỤC SỞ HỮU TRÍ TUỆ VIỆT NAM' and 'Vietnam DigiPat - Thư viện số về Bằng độc quyền Sáng chế/Giải pháp hữu ích của Việt Nam'. In the top right corner, there are links for 'Tìm đơn giản', 'Tìm nâng cao', and 'Hướng dẫn'. Below this is a search section titled 'Tìm kiếm đơn giản'. It contains a search input field, a dropdown menu for search criteria (currently set to 'Tiêu đề hoặc Mô tả'), and two buttons: 'Tìm kiếm' and 'Thiết lập lại'. At the bottom of the page, there is a footer with copyright information: '© 2011 Bản quyền thuộc về Cục Sở hữu trí tuệ', the number of visits 'Số lượt truy cập 401,692', and the developer 'Thiết kế và phát triển bởi ICT Service Engineering'.

Quyền xác lập chủ sở hữu

- ✧ Nguyên tắc: người đầu tư tài chính/công sức/phương tiện vật chất
- ✧ Thực tế:
 - Khi sử dụng NLD, thuê đơn vị trường/viện nghiên cứu cần lập hợp đồng/văn bản rõ ràng
 - Lập lưu chứng
 - Quản lý TSTT bằng các biện pháp cần thiết
 - Xác lập quyền chủ sở hữu ngay khi có thể

Nhãn hiệu/thương hiệu

- ✧ Nhãn hiệu là dấu hiệu dùng để phân biệt hàng hóa, dịch vụ của các tổ chức, cá nhân khác nhau
- ✧ Chữ cái, hình hoặc kết hợp cả hai

Khả năng bảo hộ nhãn hiệu

❖ Không được bảo hộ:

- Trùng/gây nhầm lẫn với quốc kỳ, quốc huy, tên cơ quan, danh nhân/lãnh tụ/anh hùng, dấu chứng nhận - kiểm tra (VN & NN)
- Làm hiểu sai, gây nhầm lẫn, lừa dối người tiêu dùng

Khả năng bảo hộ nhãn hiệu

❖ Khả năng phân biệt của dấu hiệu:

- **CÓ:** yếu tố dễ nhận biết, dễ ghi nhớ hoặc từ nhiều yếu tố kết hợp thành một tổng thể dễ nhận biết, dễ ghi nhớ
- **KHÔNG:**
 - Hình học, chữ cái, chữ số đơn giản; biểu tượng quy ước/tên gọi chung/rộng rãi
 - Đặc điểm sản xuất/hàng hóa: thời gian, địa điểm, số lượng, chất lượng, ...
 - Trùng, gây nhầm lẫn với nhãn hiệu nổi tiếng hoặc nhãn hiệu hàng hóa cùng loại hoặc tên thương mại, chỉ dẫn địa lý với kiểu dáng công nghiệp đã nộp đơn trước.

Lưu ý khi đặt tên thương hiệu/logo

- ✧ Không có nghĩa thông thường, không mô tả
- ✧ Viết liền ký tự latin để tạo một tên mới
- ✧ Kết hợp hình ảnh và chữ
- ✧ Cách điệu để tạo sự khác biệt về hình ảnh logo, nâng cao khả năng được bảo hộ tổng thể
- ✧ Tra cứu: <http://iplib.noip.gov.vn/WebUI/WSearch.php>

Bảo hộ nhãn hiệu/thương hiệu

Điều kiện bảo hộ	Hồ sơ đăng ký	Thời gian xử lý	Thời gian bảo hộ/lệ phí
Dấu hiệu nhìn thấy (chữ, hình, cả 2)	Tờ khai theo mẫu	Thẩm định hình thức: 01 tháng	10 năm kể từ ngày nộp đơn/lần. Gia hạn nhiều lần
	Bản mẫu nhãn hiệu	Công bố đơn: 2 tháng từ ngày chấp nhận đơn	
Có khả năng phân biệt với hàng hóa cùng loại của chủ đơn khác	Tài liệu liên quan (nếu có)	Thẩm định nội dung: 9 tháng kể từ ngày công bố đơn hoặc yêu cầu thẩm định nội dung	Nộp phí 1 lần/10 năm. Căn cứ lĩnh vực hàng hóa, dịch vụ được bảo hộ
	Chứng từ nộp lệ phí	Thực tế 24 – 30 tháng	

Đăng ký khi nào

- ✧ Sớm nhất sau khi chốt tên thương hiệu
- ✧ Không cần chờ phải có logo
- ✧ Nên thuê ngoài đăng ký và tư vấn (~2,5tr)
- ✧ Cần được tra cứu chuyên sâu khả năng bảo hộ (~2,5tr)
- ✧ Lệ phí: 1tr
- ✧ Lệ phí cấp bằng: 460k

Tranh chấp

- ✧ Xác định khả năng vi phạm/hành vi mức độ vi phạm
- ✧ Cảnh báo
- ✧ Thông cáo báo chí
- ✧ Yêu cầu thanh tra/xử phạt
- ✧ Khởi kiện

Muốn khởi nghiệp thì phải đặt mình trong hệ sinh thái khởi nghiệp

VAN LANG UNIVERSITY

Faculty of Technology

Câu hỏi

VAN LANG UNIVERSITY

Faculty of Technology

Một trong số các rủi ro khi sáng lập Khởi nghiệp là gì?

- a. Chọn sai đối tác/co-founder
- b. Không lập văn bản thỏa thuận đồng sáng lập (co-founder agreement)
- c. Bất đồng và thất bại trong việc giải quyết bất đồng
- d. Cả 3 (a, b, c) đều đúng

Rủi ro pháp lý thường gặp khi Khởi nghiệp đối với Tài sản trí tuệ là gì?

- ✧ Không đăng ký bảo hộ TSTT
- ✧ Gặp nhà đầu tư „rởm“
- ✧ Ký kết các văn bản bất lợi cho Startup và Founder
- ✧ Cả 3 (a, b, c) đều đúng

Rủi ro pháp lý thường gặp khi Khởi nghiệp đối với Nhà đầu tư là gì?

- a. Không thực hiện nghĩa vụ với nhà đầu tư theo hợp đồng
- b. Bất đồng trong quản trị Startup
- c. Không nắm rõ và thực hiện quy trình quản trị theo Luật doanh nghiệp và Hợp đồng/thỏa thuận với nhà đầu tư
- d. Cả 3 (a, b, c) đều đúng